

Heti összefoglaló (2009. február 9-15.)

Hazai folyamatok

A magyar **GDP** a KSH és az ECOSTAT közös gyorsbecslése alapján 2,1 százalékkal csökkent 2008 negyedik negyedévében, az előző év azonos időszakának bázisán. A bruttó hazai termék így 2008-ban átlagosan 0,6 százalékkal növekedett 2007-hez képest. A szezonális és naptári hatástól megtisztított negyedév/negyedév index egy százalékos csökkenést mutat. Ez a második negyedév, amikor csökken a gazdasági kibocsátás: a magyar gazdaság recesszióban van.

Az USA irányadó részvényindexei nagy veszteséggel zárták az elmúlt hetet: a **Dow Jones** 5,20, a Nasdaq Composite 3,60 százalékos mínuszt volt kénytelen elkönyvelni. A kockázati étvágy csökkenése Európában is lefelé nyomta az értékpapírok árát, így a londoni **FTSE-100** 2,38, a frankfurti **DAX** 4,98 pénteken alacsonyabban zárt, mint egy héttel korábban. A **BUX** a nyugati tendenciákkal ellentétben negyed százalékkal zöldben zárt. A forint euróval szembeni árfolyama ismét gyengült: pénteken a hivatalos középárfolyam 298,34 volt. Az állampapírpiacra a benchmark hozamok stagnáltak, egyedül a hozamgörbe közepén figyelhető meg némi feljebb tolódás. A három hónapos diszkont kincstárjegy referenciahozama 1 bázisponttal csökkent, a mutató 9,42 százalékon áll.

Az idei év januárjában a **fogyasztói árak** az előző év azonos időszakához viszonyítva 3,1 százalékkal emelkedtek a maginfláció 3,4 százalékon áll. A változatlan adótartalmú infláció nem tér el a fogyasztói árindextől, mert a korábbi ÁFA módosítások bekerültek a bázisba. Az átlag felett drágultak a háztartási energia (18,5 %), a szeszes italok, dohányárak (5,1 %), valamint az élelmiszerek (4,6 %). A szolgáltatások 3,1 százalékos inflációja azt mutatja, hogy a várakozások és a jegybank által követett inflációs cél összhangban vannak. Az egyéb cikkek, üzemanyagok 4,6 százalékkal kerültek kevesebbe idén januárban, mint egy évvel korábban, ezen belül kiemelkedő az üzemanyagok 19,3, és a járműalkatrészek 17,2 százalékos áresése. A havi bázison számított infláció 0,7 százalékos volt, ami tavaly március óta a legmagasabb érték. Egy hónap alatt jelentősen 2,2 százalékkal emelkedett az élelmiszerek havi átlagára, de az átlagnál nagyobb ütemben drágultak a szeszes italok, dohányárak is (1,1 %). A ruházati cikkek árai szignifikánsan csökkentek (5 %), ami a szezonális magyarázható.

Az **agrártermékek termelőár-szintje** 2008 decemberében 22,6 százalékkal alacsonyabb az egy évvel korábinál. A növényi termékek árszintje az év elejétől november-decemberig gyorsuló ütemben, 38 csökkent az előző év azonos időszakához képest. Az állatok és állati termékek árszintje az előző évihez viszonyítva minimálisan, 1,7 százalékkal nőtt. A 2008 januártól decemberig terjedő időszakban az agrártermékek termelőiár-szintje 2007-hez viszonyítva 3 százalékkal mérséklődött, ami a növényi termékek árszínvonalának 14,9 százalékos csökkenéséből, valamint az élőállatok és állati termékek árának 13,6 százalékos növekedéséből adódott. A mezőgazdasági termékek korábbi dinamikus emelkedése az ellenkezőjére fordult, alapvetően a növényi termékek drasztikus csökkenése következtében. Az állati termékek árszintje meglehetősen szűk határok között ingadozott. A növényi termékek árának erőteljes csökkenését jórészt az idézte elő, hogy a gabonafélék terméseredménye Európa szerte jó volt, hazánkban búzából 40 százalékkal többet, kukoricából a bázisidőszaki termés kétszeresét takarították be a gazdaságok. A bő kínálat és a stagnáló kereslet hatására a gabonafélék termelői árai 47,6 százalékkal visszaesett. Az olajnövények termelői ára 20-25 százalékkal mérséklődött.

A zöldségfélék árszintje az előző évinél 7 százalékkal magasabb, a gyümölcsök termelői ára az előző évi szintnek a felére csökkent. A vágóállatok termelői árának közel 10 százalékos növekedése főleg a sertés 22 százalékos, a vágómarha árának ennél jóval kisebb, 5 százalékos emelkedéséből adódott, a vágóbaromfi ára 2,2 százalékkal csökkent. A mezőgazdasági ráfordítások árai gyorsabban nőttek a termelői áraknál, az agráröllő értéke 84 százalék.

Az előzetes becslés alapján decemberben a **külkereskedelmi mérleg** 76 milliárd euró passzívumot mutatott. A kivitel és a behozatal volumene egyaránt, immár harmadik egymást követő hónapban marad el az előző év azonos időszakának szintjétől. Decemberben az export 17, az import 18 százalékkal esett vissza. A kivitel volumenének mérséklődése az ipari teljesítmény és az új ipari megrendelések állományának negatív változásával párhuzamosan megy végbe, ami a negatív tendencia folytatódását vetíti előre. Mivel a behozatal csökkenését nemcsak az export import-igényessége, hanem a belső fogyasztás mérséklődése is befolyásolja, középtávon egyensúly közeli, enyhén pozitív külkereskedelmi mérlegre számítunk.

2008-ban 3,5 millió külföldi vendég 9,9 millió **vendégéjszakát** töltött el a kereskedelmi szálláshelyeken, a vendégek száma 1 százalékkal emelkedett, a vendégéjszakák száma 2 százalékkal csökkent az előző év azonos időszakához képest. Ugyanakkor 4,1 millió belföldi vendéget és 9,9 millió belföldi vendégéjszakát regisztráltak. A vendégek száma 2 százalékkal emelkedett a vendégéjszakák számának 1 százalékos csökkenése mellett. A 2008. év egészét nézve a szállodák **szobakihasználtsága** átlagosan 48,5 százalék volt. A kiadott szállodai szobák bruttó átlagára 14 964 forint, az egy kiadható szállodai szobára jutó bruttó árbevétel pedig 7263 forint volt. 2008-ban 35 milliárd forint értékben váltottak be üdülési csekket a különböző szolgáltatóknál.

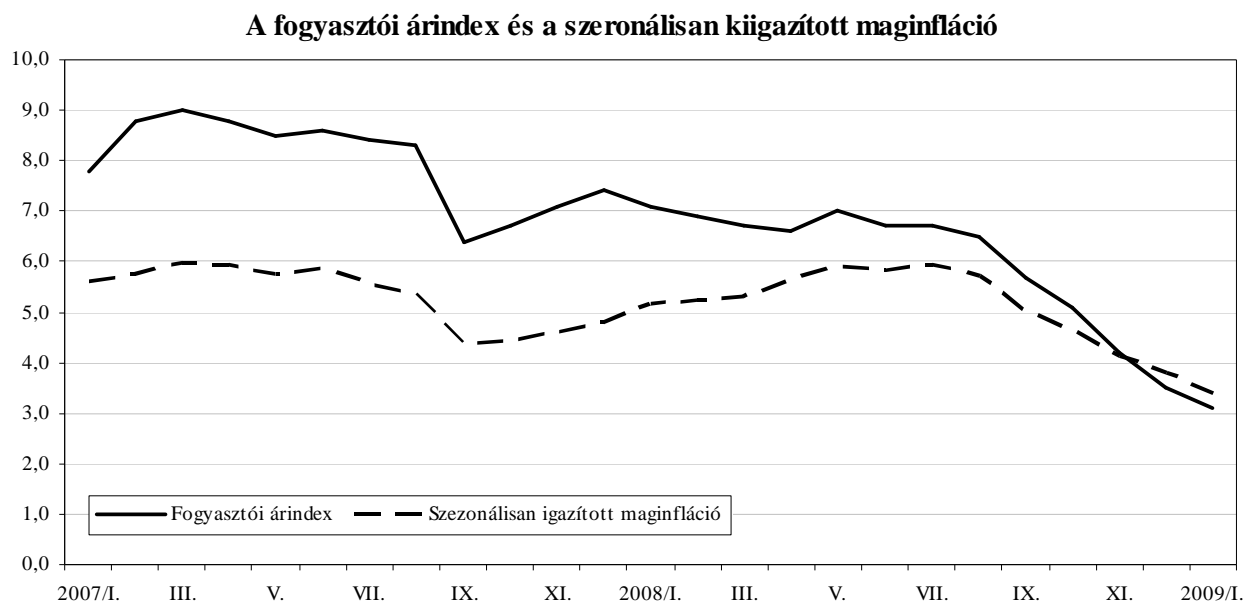
Nemzetközi folyamatok

Az **olaj** ára kilépett az előző heti stagnálásból, és 40 dollár alá csökkent (pénteken a WTI 37,51 dolláron zárt). Az árcsökkenést segítette a dollár erősödése az euróval szemben, és az Nemzetközi Energiahivatal (IEA) legfrissebb globális olajfelhasználásra vonatkozó becslése. Ez alapján idén közel napi 1 millió hordóval kevesebb (84,7 millió hordó/nap) olajra lesz a világnak szüksége a tavalyi évhez képest. Az amerikai gazdaságélénkítő csomaggal kapcsolatban nem táplálnak reményeket az olajpiacon. Ezzel szemben az **arany** árfolyama folyamatosan és dinamikusabban növekszik, mióta napvilágot látott az Obama-féle gazdaságélénkítő terv, mivel a több százmilliárd dollár piacra kerülése inflációs nyomást indukál, ami az arany árának egyik legfőbb felhajtója. Az arany pénteken 949,5 dollár/uncia áron zárt, közel 150 dollárral magasabban, mint egy hónappal korábban.

Európa-szerte negatív meglepetést okoztak a tavalyi negyedik negyedéves **GDP** adatok. A tavalyi utolsó negyedévben az EU 27 gazdasága az előző negyedévhez képest másfél százalékkal, az előző év azonos időszakához viszonyítva 1,1 százalékkal zsugorodott. Az első becslés alapján, éves összehasonlításban Németország GDP-je -1,6, Franciaországé -1,0, Olaszországé -2,6, az Egyesült Királyságé -1,8 százalék. A decemberi **ipari termelés** az euróövezetben 12 százalékkal maradt el az egy évvel korábbitól, ami főként a félkész termékek (-20,3%) és a tartós fogyasztási cikkek (-14,5%) gyártásvisszaesésének köszönhető. Németországban az ipar 12,4, Spanyolországban 19,6, Olaszországban 14,3 százalékkal zsugorodott. A decemberi új ipari megrendelésadatok további mérséklődést vetítenek előre. A 2007 decemberi adathoz képest Németországban az ipari megrendelések 27,5 százalékkal csökkentek.

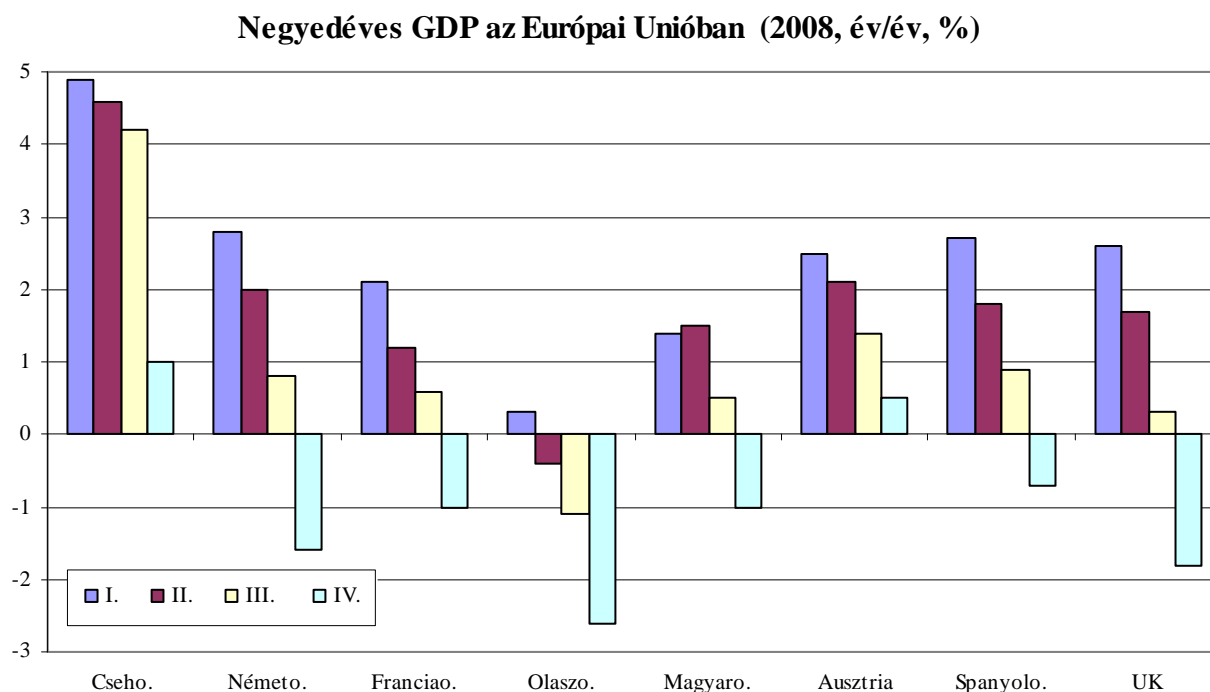
Melléklet

1. ábra

Forrás: KSH

2. ábra

Forrás: Eurostat, News Release, 2009. február 13.